

Helt urimelig fødevarekontrol

Danske fødevarer er af enestående kvalitet. Alligevel går emsige fødevarekontrollører med vide beføjelser nidkært til sagerne.

STEEN STEENSEN
historiker, forfatter
Lejrevej 42, 1., Brønshøj

Fødevarekontrollen er noget af det værste, der findes. Det handler denne artikel om.

Lad det være sagt med det samme: Danske fødevarer er af enestående kvalitet. Landbrugets globale førerskab går helt tilbage til andelsmejeriernes første tid. Ikke desto mindre agerer politikere og journalister, som om det forholdt sig omvendt. En nærgående kontrol anses for at være nødvendig.

Oftest udføres forarbejdet af journalister. Et skjult kamera er med på jagten. Den, der søger, finder. Det afsløres, at butikken fuser med renligheden. Forbrugernes sikkerhed må ikke antastes. Det er retfærdiggørelsen. Mere tilsyn og overvågning forekommer nødvendig. Kampagner mod producenter og handlende iværksættes. Danmarks Radio og TV 2 er førende.

Sårbare over for angreb

De professionelle miljøkontrollanter går ikke mindre til sagen. Uvarslet dukker de op. Mand- og konebutikker er de mest forfulgte. De er

nemlig specielt sårbare over for offentlige angreb. Succesen er sikker. En kro, en bistro, et pizzeria, burgerbarer og smørrebrødsforretninger må jævnligt stå for skud. Købmænd, fiskeforretninger, slagtere og bagere også. Mange steder er pengene små. Det bliver der ikke taget hensyn til.

I dag gælder det købmanden. Adskillige pakker kød i køledisken overstiger datomærkningen. Jo, men det fejler ingenting, svarer ejeren, at smide gode koteletter ud er madsvineri. Du skal bare holde dig til reglerne, min gode mand. Så meget ved du vel. Kunderne i butikken er pinligt berørte af de ubehagelige scener. Det er da en hyggelig og god butik med udmærkede varer.

Bøden bliver fordoblet

Burgerbaren står for tur. Nej, din forretning er ikke i forskriftsmæssig stand. Hænderne skal vaskes med hyppige mellemrum, men vandhanen og vaskekompen skal ikke stå i baglokalet. Rækkevidden foreskriver en kortere afstand. Denne gang bliver bøden fordoblet. I næste runde falder hammeren.

Smiley-mærkerne skal ikke forbi-gås. Her er der tale om et nyt våben. Ejeren tvinges til at advare kunderne mod sine egne produkter. Det er en uhørt ydmygelse.

Ikke før i rigets historie har straffe af den karakter eksisteret. Kontrollørerne kan med en negativ smiley ødelægge spisesteder og fødevarer-butikker.

En sur smiley er noget nær dræbende for en restaurant. Den skal naturligvis placeres et synligt sted, hvor gæsterne får den for øje. Miljøkommissærerne sender det tydelige signal til restaurantens gæster, at spisestedet ikke er i orden. Miljøkommissærerne er måske utilfredse med køkkenet. Udluftningen kan der være noget i vejen med eller temperaturen i køleskabet.

Frygten højner disciplinen

Hos slageren er der rigeligt at undersøge. Kødets opbevaring er i høj grad en sag for myndighederne. Det kan man ikke overlade til forbrugeren endsige ejeren. Bagerernes renlighed har tillige stor interesse for korpset af kontrollanter.

Måske er bagerens mel ikke placeret det rigtige sted. Er maskinerne tilstrækkeligt rengjort? Bagermesterens forklaringer kan man ikke bruge til noget. Frygt og nedværdigelser er gode tiltag. Frygten for myndighederne højner disciplinen.

Overgår al rimelighed

Kontrollørernes beføjelser overgår al rimelighed. Stikkervirksomhed

er ét blandt flere midler. Det er et job, som uundgåeligt tiltrækker en bestemt slags mennesker; mennesker, der ikke hæmmes af samvittighed. Kontrollører af den type nyder tydeligvis deres magt. Ofrene får under razziaen bøden bekendtgjort. Den er ikke ubetydelig. Din bevilling hænger i en tynd tråd.

Retskafne mennesker er uegnet til en sådan bestilling. Gode mennesker bliver enten sagt op eller siger op.

Den slags overfald var utænkelige i perioden forud for 1968. Fuldstændig utænkelige. Politik og stat lod producenterne og de handlende være i fred. Grundloven blev respekteret.

Mindre påpasselige producenter eksisterede også dengang. Ligeså fandtes der lidt for smarte butiksejere.

Selvregulerende mekanisme

Dette problem tog forbrugerne sig af. Kunderne vendte ryggen til de tvivlsomme virksomheder og belønnede de gode. Der blev stille og roligt luget ud i rækkerne og det på en usynlig og lydløs facon. Markedets selvregulerende mekanismer klarede tingene uden spektakel.

Vor tids hærskere af kontrollører må uden forbehold betegnes som parasitter. Intet godt udretter de.

Der er taget hensyn til natur og miljø

Helle Pilsgaard
kontorchef i Naturstyrelsen
Juliane Albjerg
kontorchef i Miljøstyrelsen

I et læserbrev 1/6 skriver Anders Grosen, at Miljøstyrelsen ikke følger Naturstyrelsens vejledning om administration af Natura 2000-områder i forbindelse med godkendelsen af et havbrug ved Endelave, og han er derfor »utryk ved den måde, som miljøforholdene forvaltes på i Danmark«.

Vi mener, at Anders Grosens påstand må bero på en misforståelse, da Miljøstyrelsen faktisk følger Naturstyrelsens vejledning til punkt og prikke. Begge styrelser vurderer, at havbrugsprojektet syd for Endelave ikke kommer til at skade Natura 2000-området.

Forud for miljøgodkendelsen er der gennemført en VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet) og en naturkonsekvensvurdering af projektets påvirkning af de omkringliggende Natura 2000-områder.

Tilstrækkeligt belyst

Det er ansøgeren selv, der udarbejder VVM-redegørelsen og naturkonsekvensvurderingen i tæt samarbejde med Miljøstyrelsen. Det sker for at sikre, at ansøgningen om miljøgodkendelse er tilstrækkeligt belyst, inden der træffes afgørelse. Naturstyrelsen bidrager med faglige vurderinger af, om projektet overholder reglerne på vand- og naturområdet.

Det er meget omfattende undersøgelser, som skal dokumentere, at projektet ikke forringer den generelle tilstand i vandområdet eller skader Natura 2000-områderne. Kun hvis disse betingelser er opfyldt, kan der gives en miljøgodkendelse.

Naturtyper skades ikke

På baggrund af det samlede ansøgningsmateriale og de betingelser for driften, som er angivet i miljøgodkendelsen, er det Miljøstyrelsens og Naturstyrelsens vurdering, at Endelave-havbruget i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter ikke kan skade de naturtyper og arter, der er grundlaget for udpegningen af Natura 2000-områderne.

Desuden vurderer Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen, at havbruget ikke beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Vækst og miljøhensyn

Miljøstyrelsen har således i forbindelse med behandlingen af sagen om havbruget ved Endelave i overensstemmelse med Naturstyrelsens vejledning taget de hensyn, der er nødvendige i forhold til Natura 2000-områderne samt de dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Med miljøgodkendelsen af havbruget syd for Endelave har styrelserne derfor i overensstemmelse med regeringens politik lagt vægt på at fremme mulighederne for vækst, samtidig med at der er taget de krævede hensyn til natur og miljø.

Folketingets Ombudsmand på kant med EU

Bjarne Nigaard
chefjurist og kommende direktør
Bæredygtigt Landbrug

Folketingets Ombudsmand har bestemt, at identiteten på de landmænd, hos hvem der er udbrud af MRSA, ikke må holdes tilbage for offentligheden.

Ombudsmandens beslutning er

meget overraskende, for dermed går Ombudsmanden direkte imod den praksis, som EU-retten har udstukket. En praksis, som også Danmark selvfølgelig er forpligtet til at følge.

Krav på beskyttelse

I korthed er de fleste landmænd jo ikke bare landmænd. De er også

privatpersoner, og i den henseende har de krav på beskyttelse af oplysninger, der kan være med til at belaste dem unødigt. Det kan man selvfølgelig mene om, hvad man vil, men umiddelbart synes jeg, at det er en spændende, ny tilgang, når Ombudsmanden mener sig i stand til at ændre EU-retten. Vi vil fortsat henholde os til gæl-

dende EU-ret på området og vil i den henseende hjælpe vores medlemmer med, at overholdelse fortsat sker. Det skal understreges, at det ikke er det samme som at undsige sig at løse problemet med MRSA, men det kan og skal ikke løses ved at udsætte landbrugsfamilier for pressehætz og offentlig spot og spe.